Borgå stads mål för regeringsprogrammet

Stadsstyrelsen 19.10.2026 § 238
2497/00.01.01.01/2026

Beredning och tilläggsuppgifter
stadsdirektör Jani Pitkäniemi
kommunikationsdirektör Aino-Marja Kontio
biträdande stadsdirektör Fredrck von Schoultz
bildningsdirektör Sari Gustafsson
stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren
fornamn.efternamn@borga.fi

Målet med Borgå stads intressebevaknings- och påverkansarbete är att på ett proaktivt och kunskapsbaserat sätt främja stadens strategiska mål genom att påverka den stadsexterna beredningen och beslutsfattandet på regional, nationell och internationell nivå.

För riksdagsvalet 2027 har man identifierat fem mål som bygger på Borgås stadsstrategi.

- Sköldviks gröna omställning och försörjningsberedskap stärks.
- Ett nytt sjukhus och välfärdscenter säkerställer nödvändiga social-, hälso- och akuttjänster i Östra Nyland.
- Planeringen av Östbanan fortsätter.
- Högskoleplatserna och de flexibla utbildningsvägarna svarar på arbetskraftsbehovet i tillväxtcentrumen.
- Tillväxtstädernas utvecklingsmöjligheter tryggas.

I nästa skede är avsikten att bereda en permanent verksamhetsmodell för påverkansarbetet, där bl.a. frågor som gäller arbetsfördelning, samarbete och nätverk definieras. Uppföljningen av målen för intressebevaknings- och påverkansarbete kommer i fortsättningen att följas upp i samband med rapporteringen av stadsstrategin.

Sköldviks gröna omställning och försörjningsberedskap stärks

Skrivs in i regeringsprogrammet:

- Regeringen möjliggör utbyggnaden av vätgasinfrastrukturen i Sköldviksområdet i Borgå samt stärker elnätets tillräcklighet och driftsäkerhet i området. Sköldviks industriområde ansluts till det nationella vätgasnätet.
- Genom en långsiktig, förutsägbar och ambitiös klimatpolitik möjliggör regeringen investeringar i produktion och utnyttjande av grön, förnybar vätgas. Staten ingår ett tillväxtavtal med tillväxtstäderna för att främja vätgasekonomin.
- Regeringen främjar användningen av förnybara och återvunna råvaror vid tillverkningen av bränslen, plaster och kemikalier.
- Regeringen stärker försörjningsberedskapen och säkerheten i Sköldviksområdet.

Sköldvik i Borgå är ett strategiskt betydande område med tanke på Finlands energiförsörjning, försörjningsberedskap, industriell export

och grön omställning. Som ett av Nordens största koncentrationer inom oljeraffinering och kemisk industri sysselsätter området nästan 4 000 personer. I Sköldvik fungerar en enhetlig industriell värdekedja från råolja till plaster samt betydande projekt inom bioekonomi och cirkulär ekonomi, såsom investerings- och utvecklingsprojekt för förnybara bränslen, återvinning av plast och förnybar vätgas. På området finns också ett teknikcentrum med testanläggningar, ett kraftverk, logistikterminaler samt Finlands största hamn utgående från de produktmängder som transporterats.

Sköldvik har en betydande potential som man bör satsa på som en investering i hela Finlands tillväxt, konkurrenskraft, export och skatteunderlag. Sköldvik är också en av Finlands största källor till växthusgasutsläpp och en av de största användarna av fossilt producerad vätgas, vilket innebär att området har en exceptionellt stor potential även när det gäller att genomföra utsläppsminskningar.

Genom att utveckla regionens vätgasekonomi kan man minska utsläppen från industrin och därmed på ett betydande sätt främja uppnåendet av Finlands klimat- och energimål. Ett nationellt vätgasnät behöver byggas för att koppla samman stora produktionscentrum, såsom Sköldvik, med vätgasanvändare och det europeiska vätgasnätet. Centraliserad produktion och ett välfungerande överföringsnät möjliggör kostnadseffektiv användning av vätgas inom industrin, trafiken och i nya produkter. Förnybara bränslen är en viktig del av Finlands klimat- och transportpolitik och ett centralt sätt för att uppfylla de minskningsåtaganden som EU har ställt på Finland inom ansvarsfördelningssektorn. Om distributionsskyldigheten lättas kommer målen för minskning av utsläppen från trafiken sannolikt inte att uppnås.

Sköldvik är också en kritisk del av Finlands energi- och bränsleförsörjning, och därför ska områdets verksamhetsmöjligheter, säkerhet och försörjningsberedskap säkerställas. Störningar i produktionen eller lagringen i området samt störningar i hamnen eller distributionsterminalerna skulle påverka Finlands ekonomi, export och samhällets dagliga verksamhet i stor utsträckning.

Ett nytt sjukhus och välfärdscenter säkerställer nödvändiga social-, hälso- och akuttjänster i Östra Nyland

Skrivs in i regeringsprogrammet:

- Regeringen möjliggör uppförandet av ett nytt sjukhus och välfärdscenter i Borgå som ett gemensamt spetsprojekt för HUS, Östra Nylands välfärdsområde och Borgå stad, så att byggandet kan inledas i början av 2030-talet.
- Det nya sjukhuset och välfärdscentret fungerar som ett tvåspråkigt närsjukhus för hela Östra Nyland, där det även finns en jour dygnet runt för den specialiserade sjukvården. Det nya sjukhuset och välfärdscentret är en central del av områdets försörjningsberedskap och allmän beredskap.

Det nuvarande sjukhuset i Borgå och lokalerna vid social- och hälsostationen i Näse har nått slutet av sin livslängd och skulle kräva

omfattande renoveringar. Den nuvarande lokallösningen motsvarar inte på lång sikt servicebehovet i ett växande, tvåspråkigt område.

Det nya sjukhuset och välfärdscentret betjänar hela Östra Nyland, och dess roll som ett tvåspråkigt närsjukhus med jourverksamhet måste säkerställas. Det nya gemensamma sjukhuset och välfärdscentret möjliggör även en tätare integration mellan primärvården och den specialiserade sjukvården, smidigare vårdkedjor samt säkra och hälsosamma lokaler som uppfyller verksamhetens krav.

Projektet utgör samtidigt en central del av försörjningsberedskapen och den allmänna beredskapen i Östra Nyland. Det nya sjukhuset och välfärdscentret måste kunna säkerställa kontinuiteten i jourtjänsten, akutsjukvården och andra nödvändiga social- och hälsovårdstjänster även vid allvarliga störningar och i undantagssituationer.

Det handlar om en investering som är nödvändig för tjänsterna, säkerheten och tillgängligheten i hela Östra Nyland. Statens finansierings- och styrningslösningar måste möjliggöra nödvändiga investeringar även under en situation där välfärdsområdena genomgår ekonomiska anpassningar.

För att projektet ska kunna gå vidare krävs gemensamma lösningar från HUS, Östra Nylands välfärdsområde, Borgå stad och staten. Borgå säkerställer för sin del de lösningar inom planläggning, infrastruktur och tillgänglighet som projektet kräver.

Planeringen av Östbanan fortsätter

Skrivs in i regeringsprogrammet:

- Regeringen fortsätter planeringen av Östbanan. Östbanan planeras med modellen för projektbolag tills det är klart för genomförande.
- Flygbanan planeras och byggs så, att en förlängning av banan österut blir möjlig.
- Tack vare Östbanan blir det även möjligt med närtågstrafik mellan Helsingfors och Borgå.
- Regeringen stöder den långsiktiga utvecklingen av kollektivtrafiken i växande stadsområden genom att permanent höja det statliga stödet till kollektivtrafiken till nordisk nivå.

Östbanan är en planerad ny banförbindelse från huvudstadsregionen till Kouvola via Borgå och flygplatsen. Den ansluter i Kouvola till de befintliga järnvägslinjerna Savolaxbanan och Karelenbanan, och i söder ansluter den till Flygbanan (flygplatsen–Helsingfors). Målet är att trafiken kan inledas senast 2040. Östbanan kopplar samman två miljoner människor i sju landskap och integrerar ett nytt område, nämligen Östra Nyland, i järnvägsnätet. Målet är en restid på tre timmar från Helsingfors till Kuopio och Joensuu. Spårförbindelserna förkortar restiden från Borgå till Helsingfors från en timme till en halvtimme.

Östbanan stärker livskraften och tillgängligheten i hela östra Finland och förbättrar därmed Finlands försörjningsberedskap och övergripande säkerhet. En snabb spårförbindelse öppnar upp nya möjligheter för näringslivet, investeringar, läroanstalter, turismen och en välfungerande arbetsmarknad.

Östbanan knyter östra Finland närmare Europa och stärker regionens tillgänglighet, export och ställning som en del av den europeiska inre marknaden. Östbanan ingår i det utvidgade europeiska TEN-T-stomnätet för trafik, och spårförbindelserna inom ramen för detta nät är tänkta att vara färdigställda senast 2040. Att ingå i det utvidgade stomnätet gör det möjligt att erhålla betydande EU-stöd.

Banan innebär en stor möjlighet för östra Nyland och Borgå. Cirka en fjärdedel av personer i arbetslivet som bor i Borgå arbetar i huvudstadsregionen, största delen pendlar till jobbet med personbil. Östbanan ansluter Borgå stad som en ny stad till spårnätet och ger tusentals pendlare en snabb förbindelse till Vanda och Helsingfors. Samtidigt öppnas möjligheten att förbereda en närtågsförbindelse till Borgå.

De växande stadsområdena behöver också ett välfungerande och prisvärt internt kollektivtrafiksystem för att arbetskraften ska kunna ta sig fram. En långsiktig utveckling av kollektivtrafiken i stadsområdena kräver tillräckligt och förutsägbart statligt stöd.

Högskoleplatserna och de flexibla utbildningsvägarna svarar på arbetskraftsbehovet i tillväxtcentrumen

Skrivs in i regeringsprogrammet:

- Regeringen utökar antalet nybörjarplatser och resurser inom den högre utbildningen och riktar dem till tillväxtcentrumen med hänsyn till befolkningsstrukturen och den regionala bristen på studieplatser.
- Nybörjarplatser och examensutbudet vid yrkeshögskolorna i Borgåregionen utökas med hänsyn till områdets särdrag och försörjningsberedskapen. Tyngdpunkten ligger på de tekniska utbildningsområdena, socionomutbildningen och andra kompetensbehov inom de offentliga tjänsterna.
- Regeringen stärker finansieringen av yrkesutbildning samt flexibla och tydliga studievägar från andra stadiets utbildning till högskolor.
- Utbildningsanordnare ges möjlighet att erhålla smidiga tillstånd att anordna utbildning som motsvarar regionernas arbetskraftsbehov.
- Regeringen utvecklar en ny verksamhets- och finansieringsmodell som gör det möjligt att byta bransch och kontinuerligt uppdatera ungas och vuxnas kompetens i synnerhet inom branscher som lider av arbetskraftbrist.

Nyland är motorn bakom hela Finlands tillväxt och konkurrenskraft. Tillväxtstäderna i Nyland har ett akut behov av kompetent arbetskraft för att tillhandahålla tjänster och genomföra investeringar samt för att underhålla den kritiska infrastrukturen. Trots detta finns det i Nyland

betydligt färre nybörjarplatser vid högskolor än i övriga Finland, sett i förhållande till befolkningsantalet, antalet unga årskullar och arbetskraftsbehovet.

Antalet och kvaliteten på utbildningsplatserna i tillväxtcentrumen måste motsvara regionens kompetens- och arbetskraftsbehov. I tillstånden för utbildningsanordnare måste det finnas utrymme för att på ett flexibelt sätt beakta regionens arbetskraftsbehov och upprätthållandet av försörjningsberedskapen. Även ur ungdomarnas perspektiv är det viktigt att studieplatserna finns nära hemmet, den närmaste omgivningen och framtida arbetsplatser. Detta säkerställer att inlärning i arbete och högskolepraktik som stöder inlärningen inleds redan i början av studievägen.

Behovet av kompetent arbetskraft är stort även i Östra Nyland och i tillväxtcentrumet i Borgåregionen. I Östra Nyland finns många offentliga och kommersiella tjänster samt en betydande exportindustri och energiproduktion, såsom i Sköldviks industriområde och kärnkraftverket i Lovisa. Borgå är ett centrum och en tillväxtstad i Östra Nyland, och även enligt flera olika indikatorer är stadens livskraft på nationell nivå mycket stark, såväl när det gäller företagsdynamik, befolkning och flyttrörelse, drag- och hållkraft som utvecklingen av stadskärnan.

Tillväxtstädernas utvecklingsmöjligheter tryggas

De växande städerna är lokomotiv för hela Finlands tillväxt, investeringar, sysselsättning och skatteinkomster. Centraliseringen av befolkningen och den ekonomiska verksamheten på tillväxtcentrumen fortsätter, varför det ligger i hela Finlands intresse att trygga deras verksamhetsförutsättningar. Samtidigt löser de växande städerna många nationellt betydande frågor, såsom arbets- och utbildningsbaserad invandring, integration, boende, trafik, förebyggande av segregation samt dämpandet av klimatförändringen.

När kommunerna och de offentliga tjänsterna reformeras ska tillväxtstädernas möjligheter att svara på dessa utmaningar tryggas. De växande städerna ska behålla ett omfattande ansvar för att ordna tjänster, och deras uppgifter ska inte överföras till välfärdsområdena. Det avtalsbaserade samarbetet mellan nätverket av tillväxtstäder och staten ska stärkas genom temainriktade tillväxtavtal, och den lokala flexibiliteten ska ökas i stället för detaljerad reglering och dimensionering.

Det kommunala självstyret och det lokala beslutsfattandet ska förbli grunden för den finländska demokratin. Målet med kommunreformerna ska vara livskraftiga och ekonomiskt hållbara kommuner som har verkliga möjligheter att organisera tjänster utifrån lokala behov. Reformerna får inte leda till en fragmenterad förvaltning eller försvaga kommunernas möjligheter att leda.

När kommunernas finansieringssystem reformeras ska man betrakta helheten, inte enbart statsandelssystemet. Finansieringslösningarna ska ta hänsyn till de växande städernas betydelse för Finlands

ekonomiska tillväxt, investeringar, sysselsättning och skatteintäkter. Reformerna får inte försämra tillväxtkommunernas möjligheter att investera i tillväxt, infrastruktur och tjänster.

Kommunerna ska bevara en betydande andel av intäkterna från samfundsskatten, så att de har starka incitament att främja livskraft, företagsverksamhet och sysselsättning. Vid reformen av statsandelssystemet bör man undvika överlappande nedskärningar för de tillväxtkommuner som redan var nettobetalare i social- och hälsovårdsreformen. Reformen får inte försvaga framför allt de Nyländska tillväxtkommunernas förmåga att finansiera de investeringar och tjänster som tillväxten förutsätter.

Boende till skäligt pris är en förutsättning för tillväxt. Med hjälp av statligt understödd bostadsproduktion har man även i Borgå byggt ett betydande antal bostäder till rimligt pris. Efterfrågan på bostäder skulle fortfarande vara stark, men det har blivit svårare att genomföra nya projekt i och med att de statliga stöden och finansieringsmöjligheterna har minskat.

Staten bör långsiktigt och över regeringsperioderna reformera stöd- och finansieringsmodellerna för bostadsproduktionen av bostäder till rimligt pris. Vid fördelningen av stödet bör man även ta hänsyn till tillväxtstäder utanför huvudstadsregionen. Onödiga begränsningar som hindrar kommunkoncerners allmännyttiga hyreshusbolag från att använda sitt byggnadsbestånd som säkerhet för byggnadslån bör avskaffas. Staten ska på EU-nivå påverka så att EU:s skuld- och underskottsregler inte försämrar möjligheterna att bygga bostäder till rimligt pris i Finland.

Kommunerna och sysselsättningsområdena ska ges tillräckliga befogenheter och finansiering för att utveckla helheter som påverkar de lokala behoven inom arbetskrafts-, integrations-, utbildnings- och näringstjänsterna. Sysselsättningstjänsternas detaljerade reglering ska minskas och kommunernas incitament att förbättra sysselsättningen och arbetsförmedlingen stärkas. Arbetskraftsmyndigheten och välfärdsområdenas ansvar ska förtydligas så att klienten så snabbt som möjligt kan hänvisas till rätt tjänst och rätt ansvarig part. Det finns behov att utveckla gemensamma digitala lösningar med fokus på arbetsproduktivitet och kunskapsbaserad ledning.

En lyckad integration stärker sysselsättningen, företagens tillväxtmöjligheter, regionernas tillväxt, livskraft samt deras dragnings-och hållkraft. Regeringen ska säkerställa att kommunerna har tillräckliga resurser och befogenheter för snabb språkinlärning, sysselsättning eller placering i utbildning samt delaktighet i samhället – med tonvikt på att integrationen är en ömsesidig process, det vill säga att samhället och arbetslivet ska vara mottagliga, präglas av jämlikhet och ha en positiv attityd.

Stadsdirektören
Stadsstyrelsen godkänner Borgå stads mål för regeringsprogrammet för riksdagsvalet 2027.

Beslut
Stadsstyrelsen beslutade enhälligt återremittera ärendet för ny beredning.